

A szakképzésben résztvevő középiskolások egészségi állapota

Foglalkozás-egészségügyi Fórum

Erdei Virág

NNK, NSEF

2023. február 15.

Az iskola-egészségügyi adatszolgáltatás és jelentés

- Az iskola-egészségügyi jelentés a legnagyobb olyan évenkénti, szakemberek által végzett adatgyűjtés, amely részletes adatokat szolgáltat a 8-18 éves gyermekek egészségi állapotáról.
- Az adatgyűjtést a 76/2004. (VIII.19.) ESzCsM rendelet számú jogszabály alapján kötelező, a jelentés címzettje az országos tiszti főorvos.
- Az adatszolgáltatók az illetékességi területükről (feladat-ellátási hely) az iskolaorvosok és iskolai védőnők.
- Jelentést kell készíteni minden tanévben, a jelentésadási kötelezettség határideje az iskolai tanévet követő szeptember 15-e.
- A jelentés két önálló részből áll, az iskolaorvosok által és az iskolai védőnők által készített beszámolókból.

A beszámoló tartalma

Orvosi jelentés

- a feladat-ellátási hely (iskolák) adatai
- a jelentést benyújtó orvos legfontosabb adatai

1. az iskolaorvos tevékenységére vonatkozó adatok: vizsgálatok száma, szakorvoshoz utalás, védőoltások, prevenciós tevékenység
2. morbidity adatok (gyermekeknél talált betegségek), valamint
3. a testnevelési órák alóli felmentések adatai

Védőnői jelentés

- a feladat-ellátási hely (iskolák) adatai
- a jelentést benyújtó védőnő legfontosabb adatai, iskolában dolgozó egyéb szakember

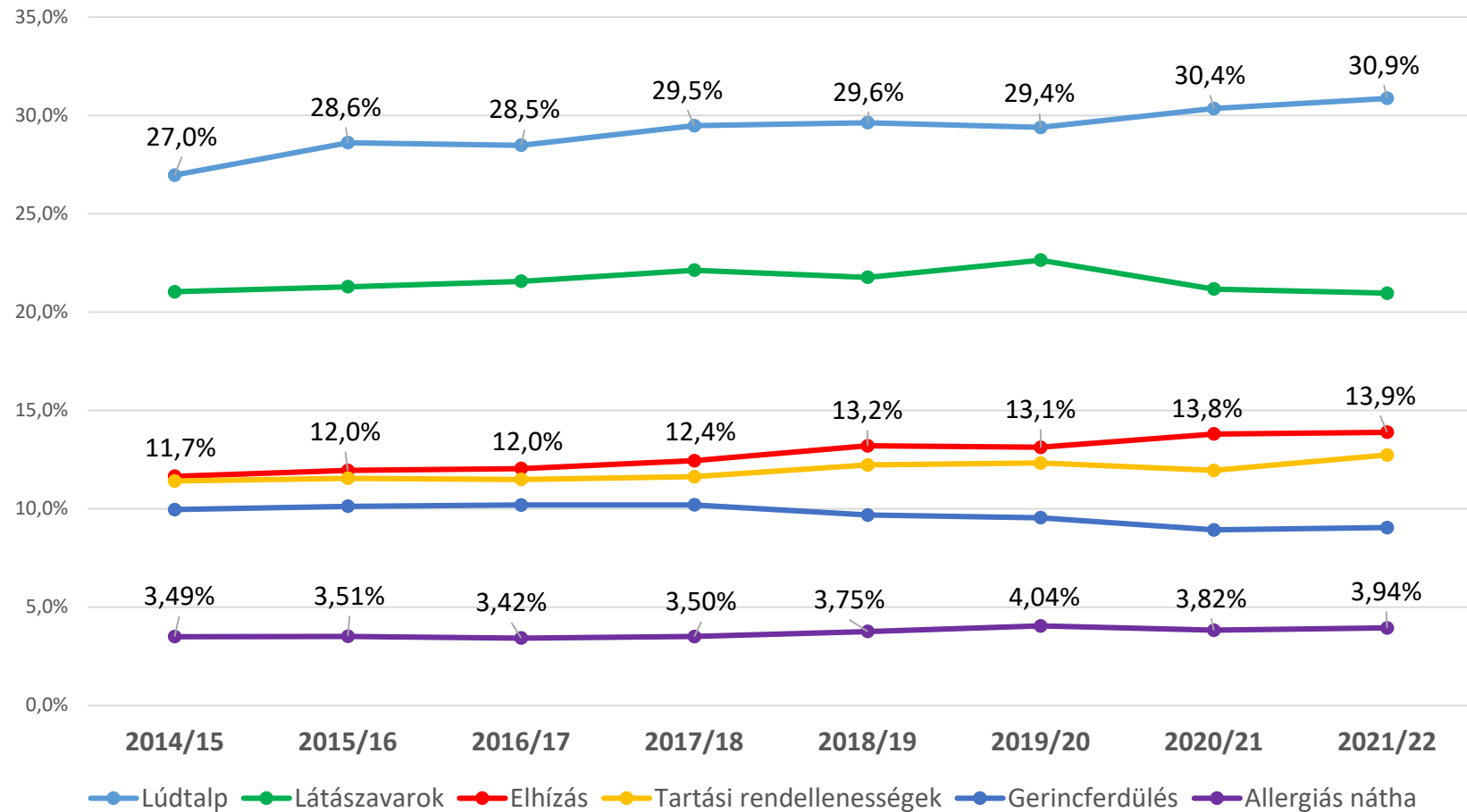
1. a védőnő tevékenységére vonatkozó adatok: munkaóra, ellátott gyermek, osztályvizsgálatok száma, tevékenységekre fordított idő
2. a védőnői egészségügyi mérések és szűrések adatai, valamint
3. a védőnői egészségnevelési tevékenység legfőbb adatai.

Iskolaorvosok által vizsgált betegségek

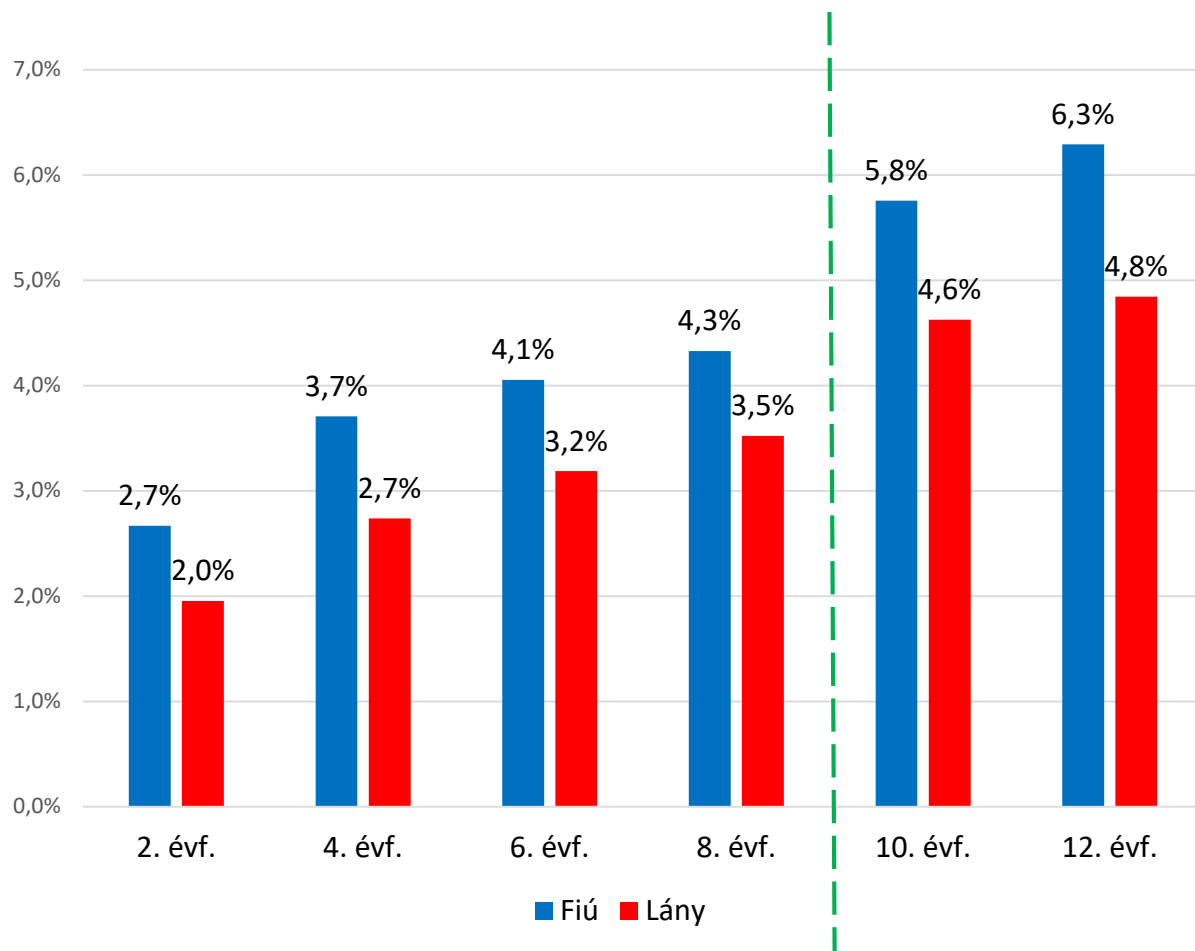
1. **A csont-izomrendszer és kötőszövet betegségei:** tartási rendellenességek, gerincferdülés, Scheurmann-betegség, porcupulás, lúdtalp
2. **A szem és függelékeinek betegségei:** látászavarok, kancsalság, tompalátás, színlátás zavarai, vakság és csökkent látás, sükettség és hallásvesztés
3. **A keringési rendszer betegségei:** magas vérnyomás, a szív és keringési rendszer veleszületett rendellenességei, szerzett szívizom és billentyűbetegségek, szívritmuszavarok
4. **Az emésztőrendszer betegségei:** nem fertőzőes vékony- és vastagbélgyulladás, vese és húgyutak betegségei, visszamaradt here, havivérzés zavarai, cukorbetegség, golyva, elhízás, kóros soványság, növekedés elmaradása
5. **Endocrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek:** glutén, tejcukor és egyéb ételintoleranciák
6. **A vér és vértképző szervek betegségei, és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek:** vérszegénység
7. **A légzőrendszer betegségei:** asztma, allergiás nátha
8. **A bőr és bőralatti szövet betegségei:** allergiás és egyéb eredetű bőrgyulladás
9. **Mentális és viselkedészavarok:** szomatiform zavarok, evési és alvási zavarok, iskolai teljesítmény sajátos zavarai, magatartási és emocionális zavarok
10. **Az idegrendszer betegségei:** epilepszia, agyi bénulás és egyéb bénulás szindróma.

A hat leggyakoribb betegség alakulása az iskoláskorú gyermekeknél, 2014/15 - 2021/22. tanévekben

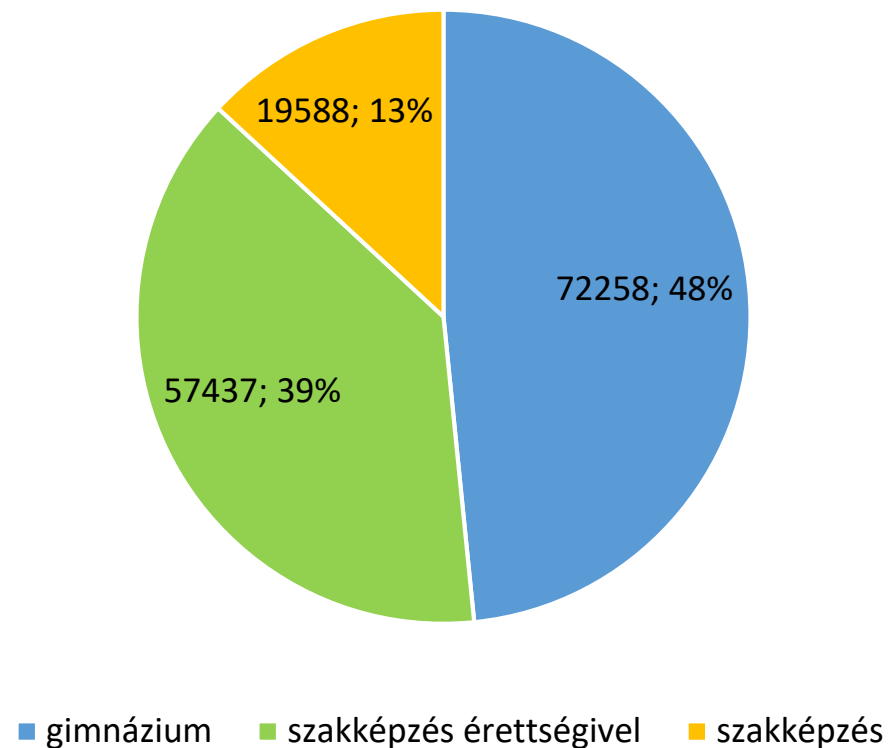
Példa: Az allergiás nátha alakulása index évfolyamonként nemek szerint, 2021/22-es tanév

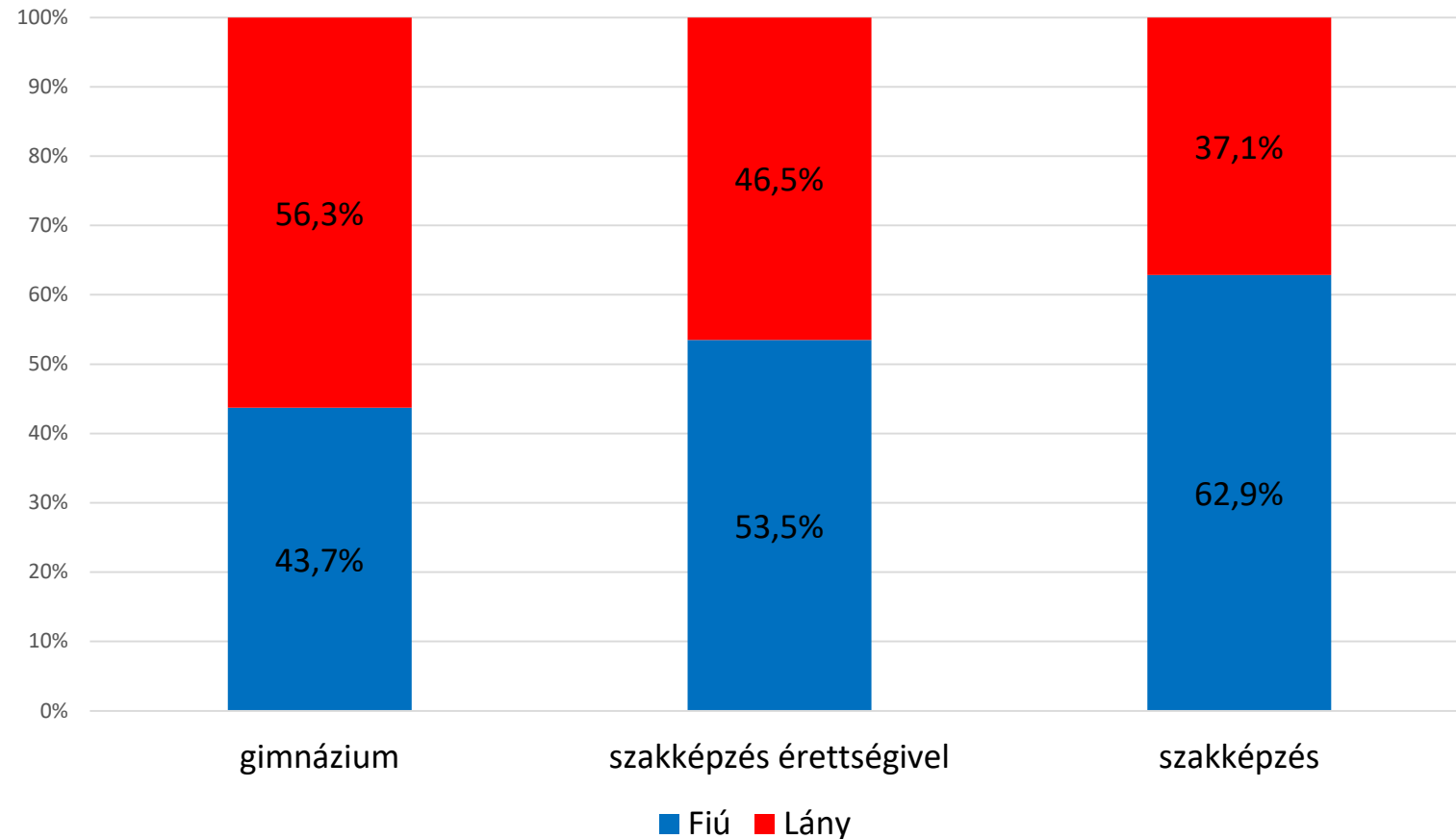
- Átlagosan 3,9%,
- a fiúknál kicsit gyakoribb 4,4%, mint a lányoknál, akiknél 3,5%,
- az életkor előre haladtával folyamatosan emelkedik az arány
- a legnagyobb emelkedés a 10. évfolyamosoknál (serdülőkor) figyelhető meg,
- 10 iskolai év alatt (2.-12. évf.) másfélszeresére emelkedik.

Középiskolai oktatásban tanulók (10. és 12. évf.) intézmény típusok szerint, 2021/22-es tanév

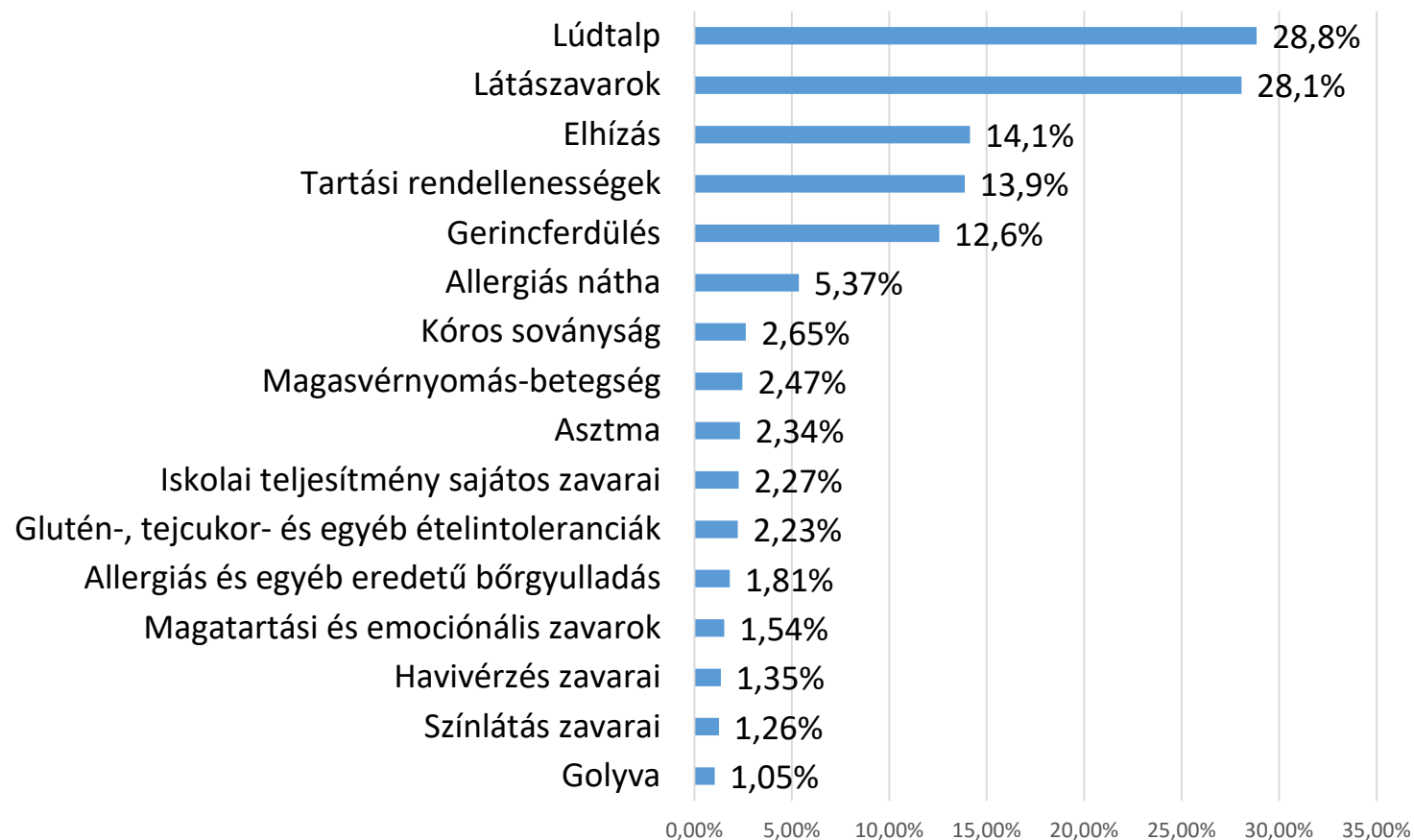
Sorszám	Iskola típus	Beíratott gyerekek az index osztályokban (fő)
1.	gimnázium	72 258
2.	szakgimnázium	811
3.	technikum	51 646
4.	technikum, szakgimnázium	4 980
5.	szakiskola	1 284
6.	szakképző iskola	18 304
	Összesen	149 283

Középiskolai oktatásban tanulók (10. és 12. évf.) aránya nemek és főbb intézmény típusok szerint, 2021/22-es tanév

A középiskolai tanulók (10. 12. évf.) leggyakoribb betegségeinek előfordulása a 2021/22-es tanévben

1. Leggyakoribb betegségek: lúdtalp, látászavarok
2. Gyakori betegségek: elhízás, tartási rendellenességek, gerincferdülés
3. Közepes gyakoriságú: allergiás nátha
4. 1-3% közötti előfordulású: kóros soványság, magasvérnyomás-betegség, asztma, iskolai teljesítmény sajátos zavarai, glutén-, tejcukor- és egyéb ételintoleranciák, allergiás és egyéb eredetű bőrgyulladás, magatartási és emocionális zavarok, havivérzés zavarai, színlátás zavarai, golyva
5. 1% alatti: a többi 18 vizsgált betegség.

A szakképzésben résztvevő középiskolások egészség mutatói összehasonlítva a gimnáziumban tanulókéval

Jobbak:

Látászavarok, Gerincferdülés, Allergiás nátha, Glutén-, tejcukor- és egyéb ételintoleranciák, Allergiás és egyéb eredetű bőrgyulladás, Havivérzés zavarai, Golyva, Porcupuhulás, Vérszegénység, Scheuermann-betegség, Evési és alvási zavarok, Nemfertőzőeses vékony- és vastagbélgyulladás

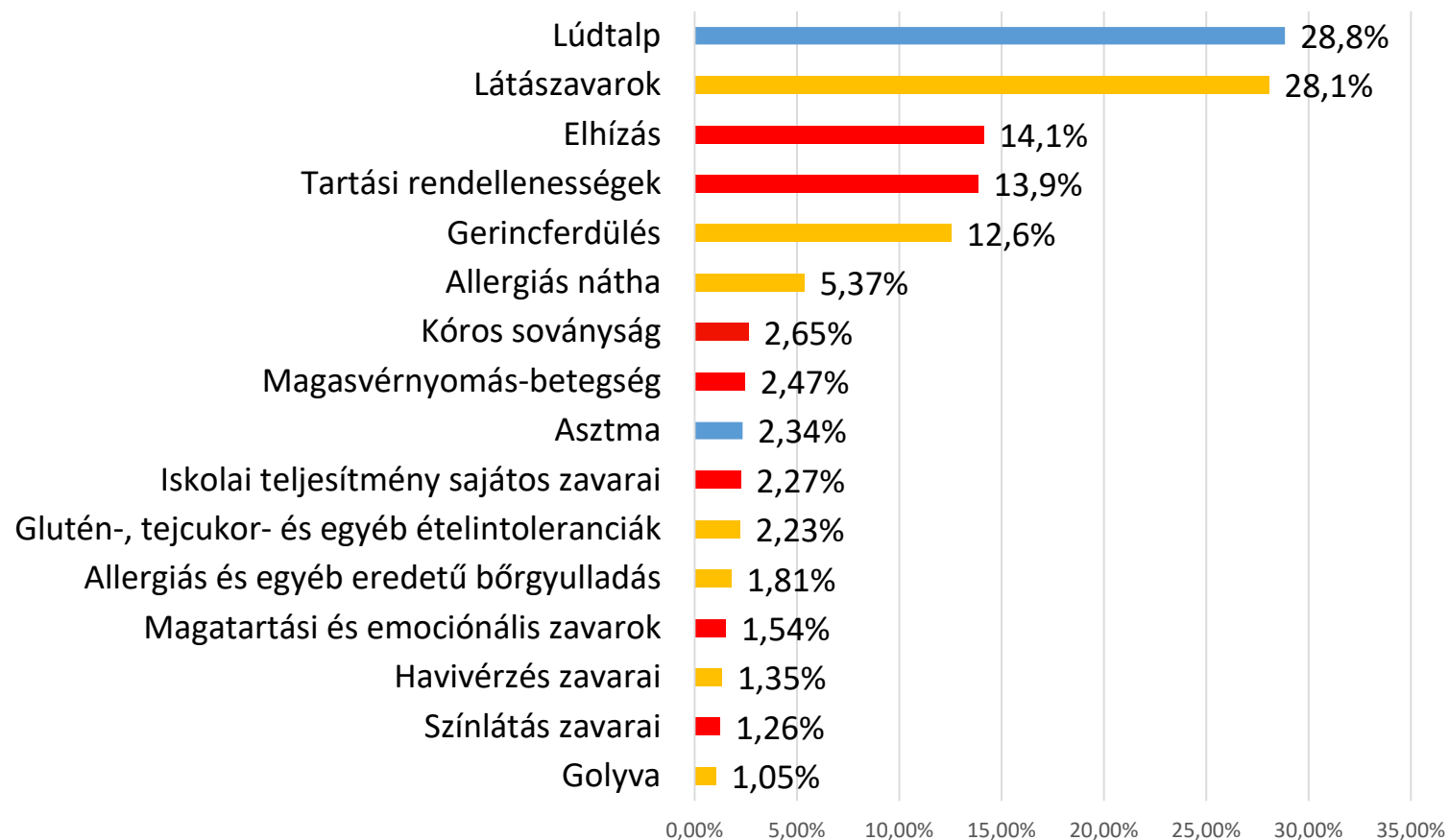
Roszbabbak:

Elhízás, Tartási rendellenességek, Kóros soványság, Magasvérnyomás-betegség, Iskolai teljesítmény sajátos zavarai, Magatartási és emocionális zavarok, Színlátás zavarai, Süketség és hallásvesztés, Tompalátás, Kancsalság, Növekedés elmaradása, Epilepszia, Agyi bénulás és egyéb bénulás szindróma

Nincs különbség vagy nem egyértelmű:

Lúdtalp, Asztma, Vakság és csökkent látás, A szív és keringési rendszer veleszületett rendellenességei, Szomatoform zavarok, Szívritmuszavarok, Cukorbetegség, Vese és húgyutak betegségei, Visszamaradt here

A középiskolai tanulók (10. 12. évf.) leggyakoribb betegségeinek előfordulása a 2021/22-es tanévben

A gimnáziumban és a szakképzésben tanulók egészség mutatói eltérőek

Miben?

Milyen mértékben?

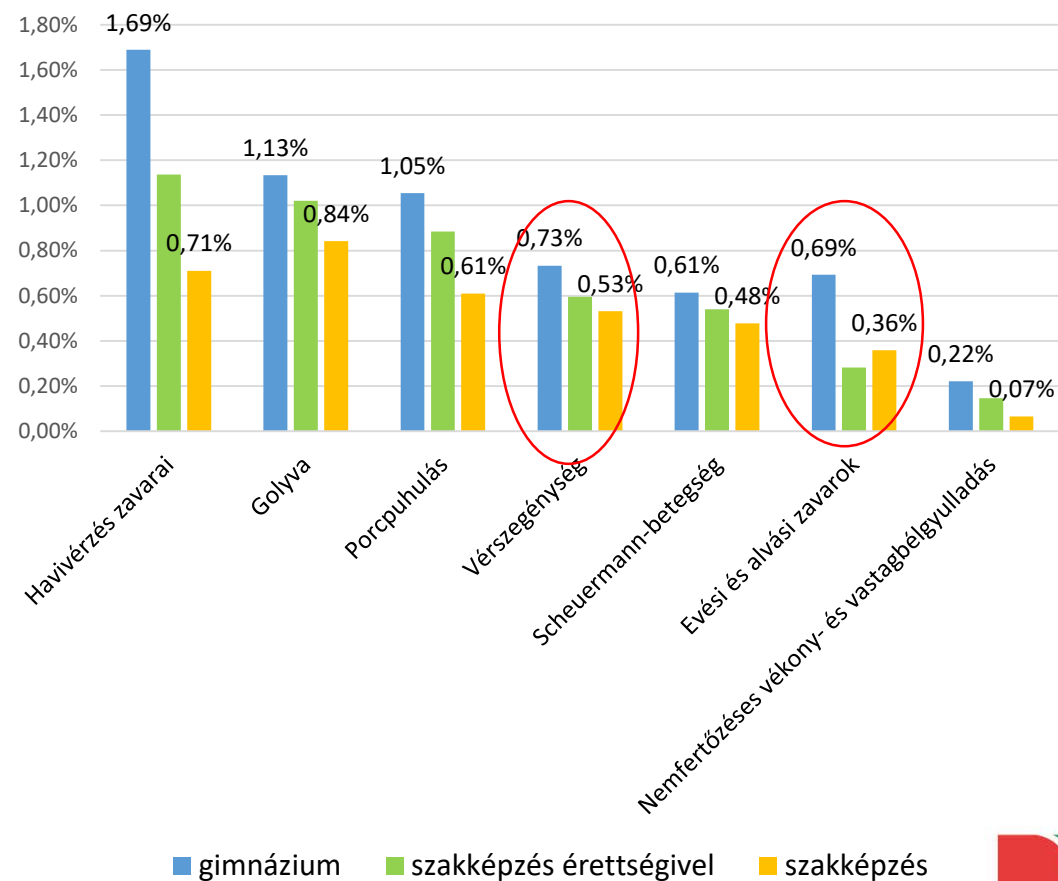
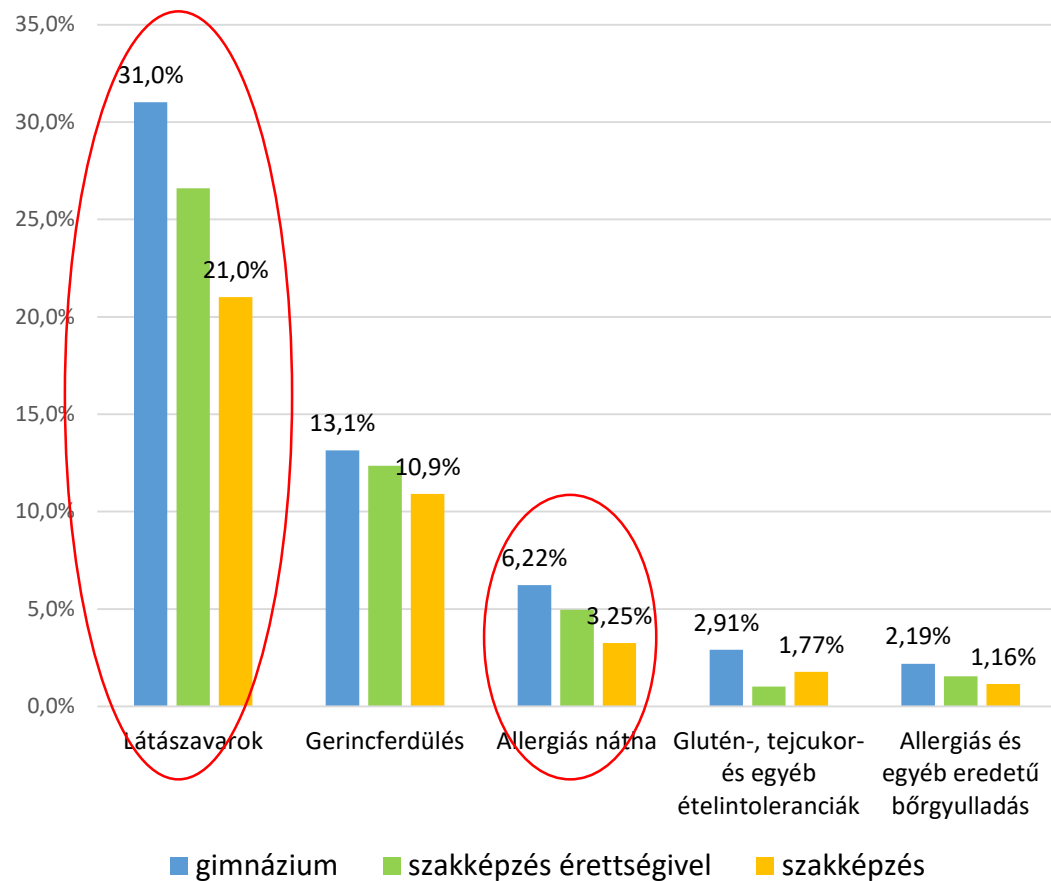
➤ **Jobb**

➤ **Rosszabb**

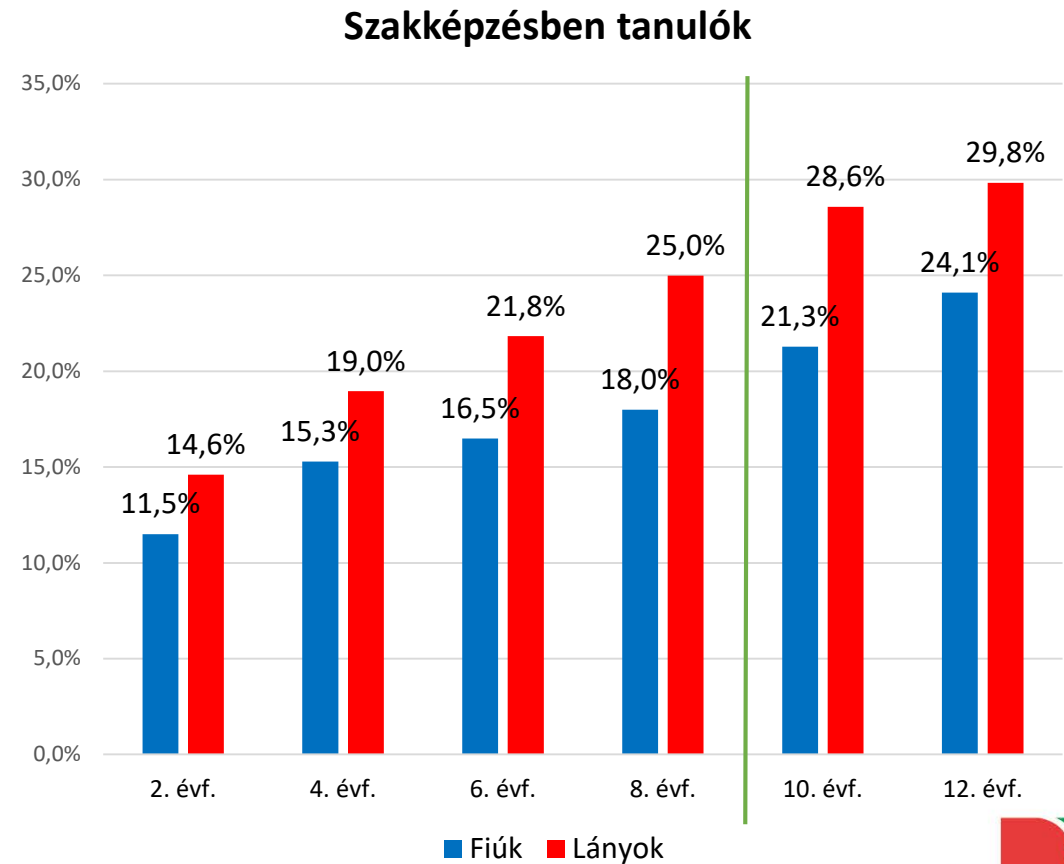
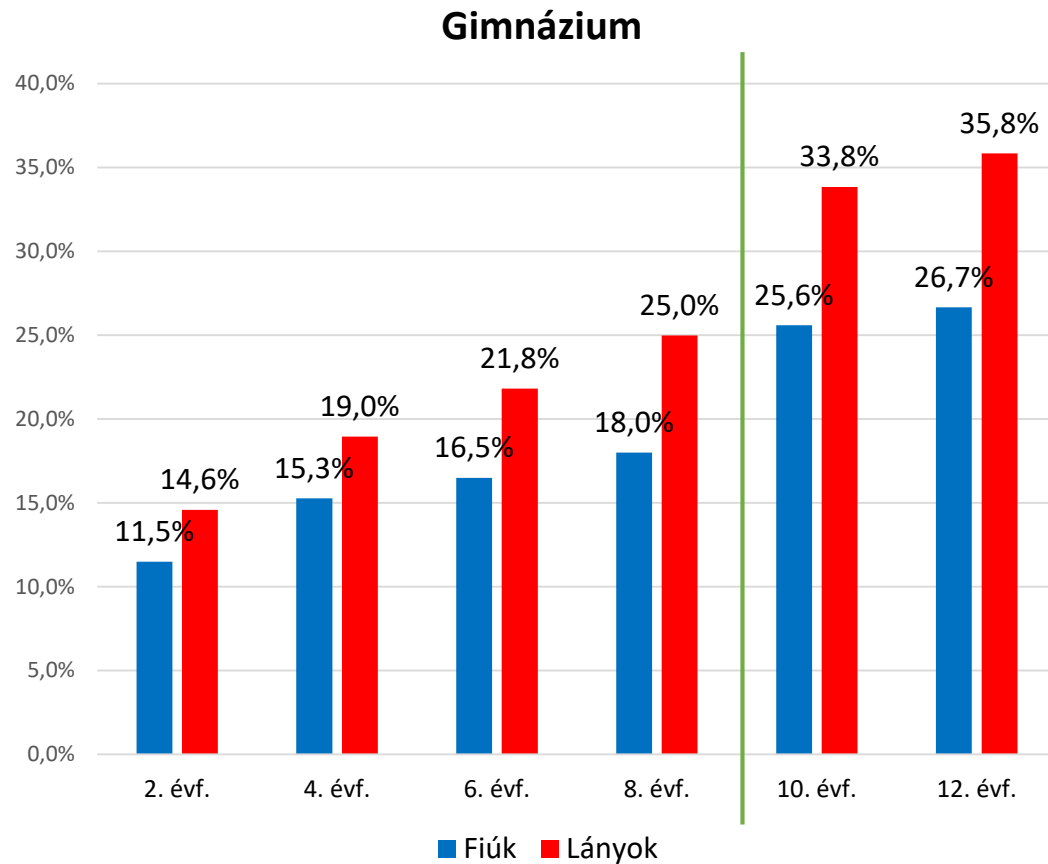
➤ **Nincs különbség**

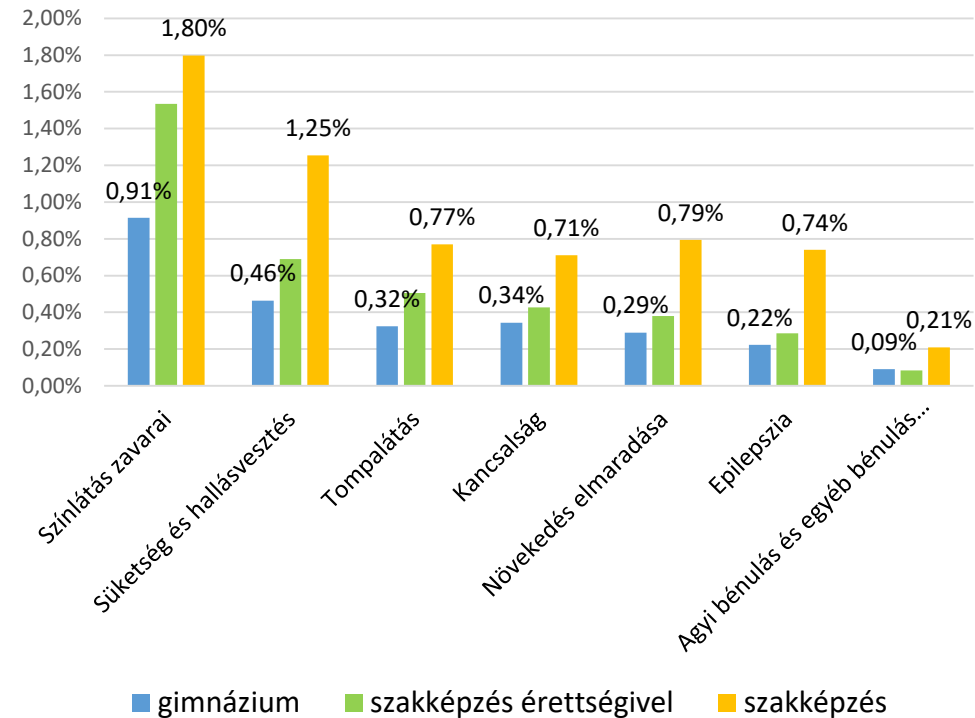
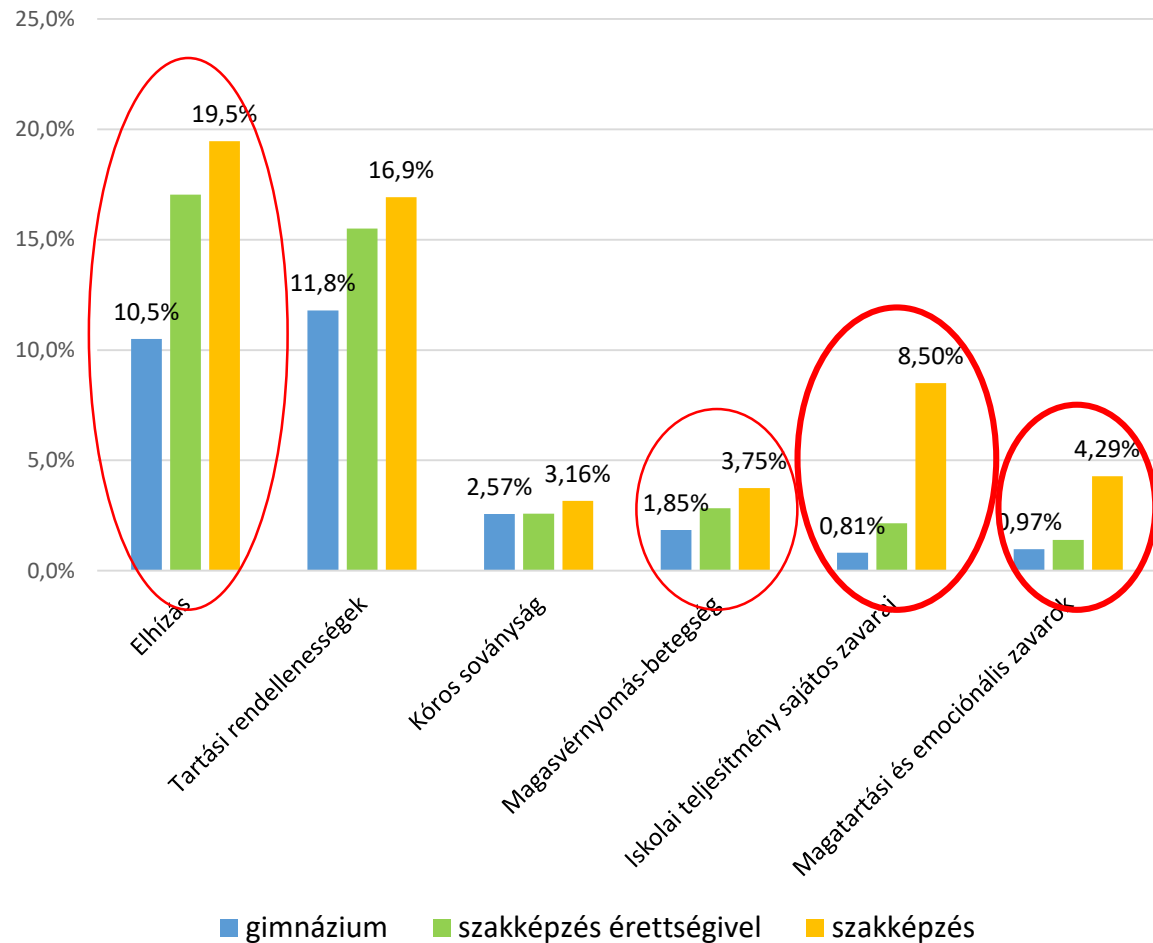
A szakképzésben résztvevő középiskolások egészség mutatói, melyek jobbak a gimnáziumban tanulóknál, 2021/22. tanév

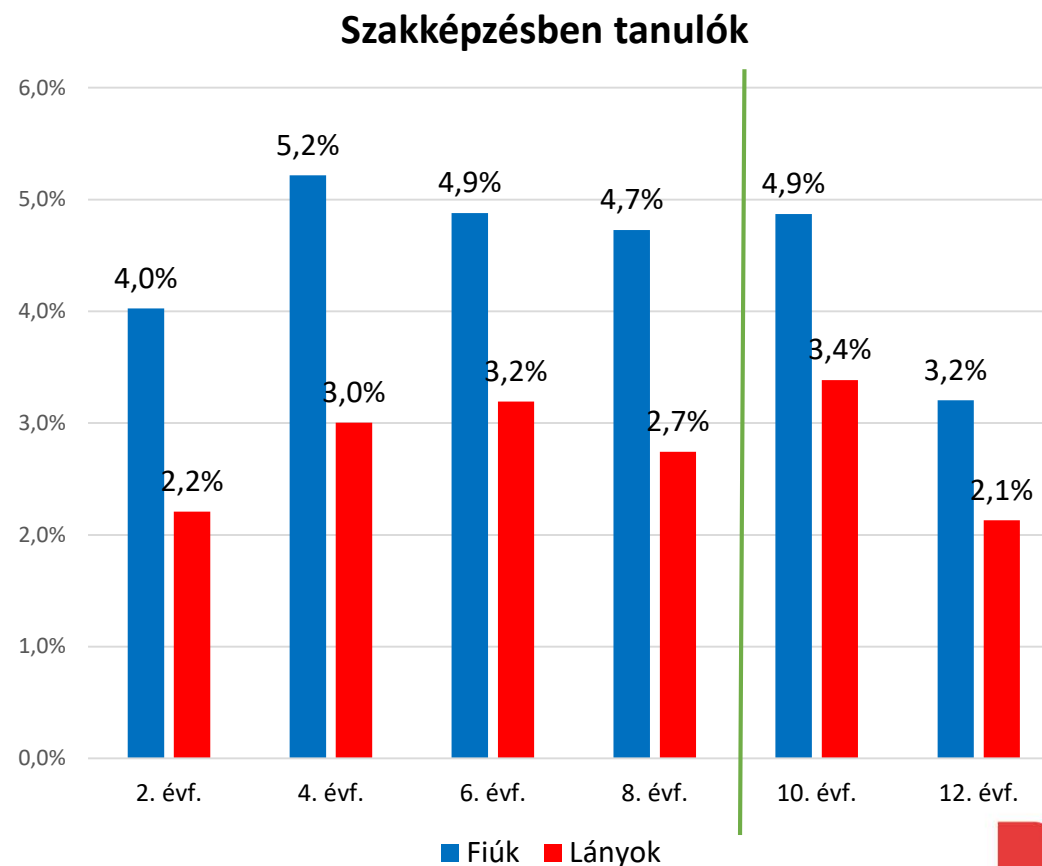
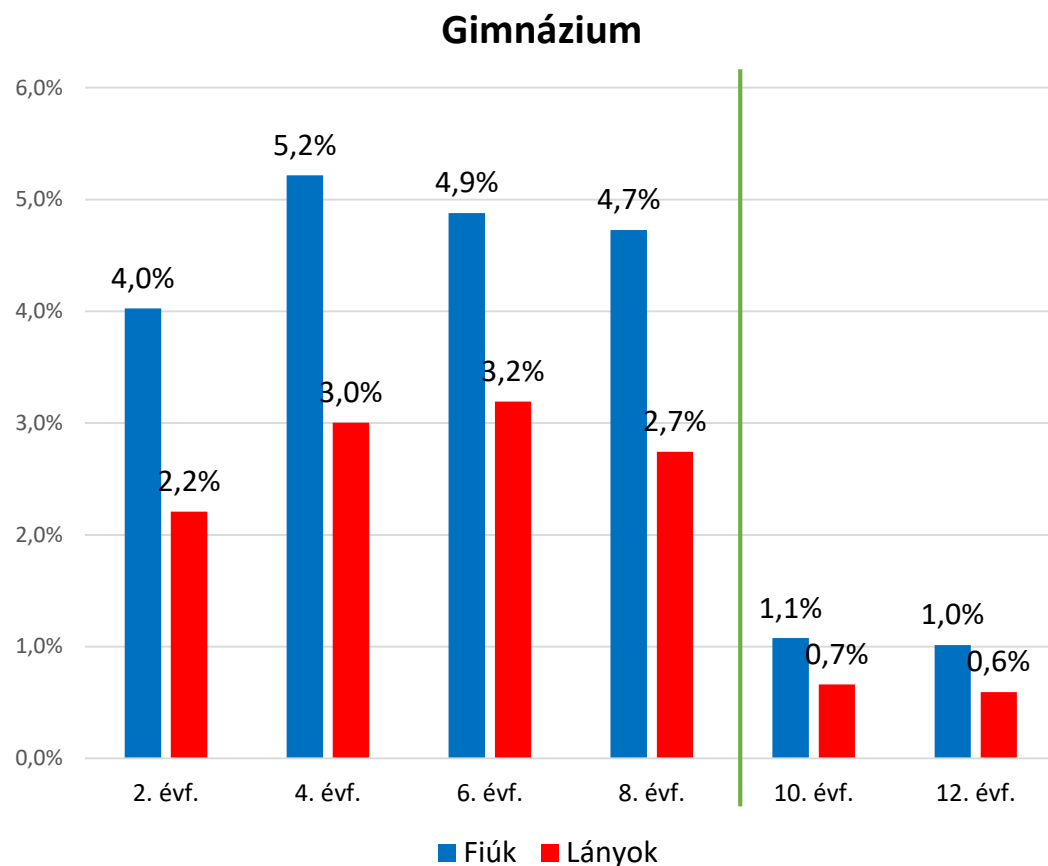
A látászavarok alakulása a gimnáziumban és a szakképzésben tanulóknál index évfolyamonként nemek szerint, 2021/22.

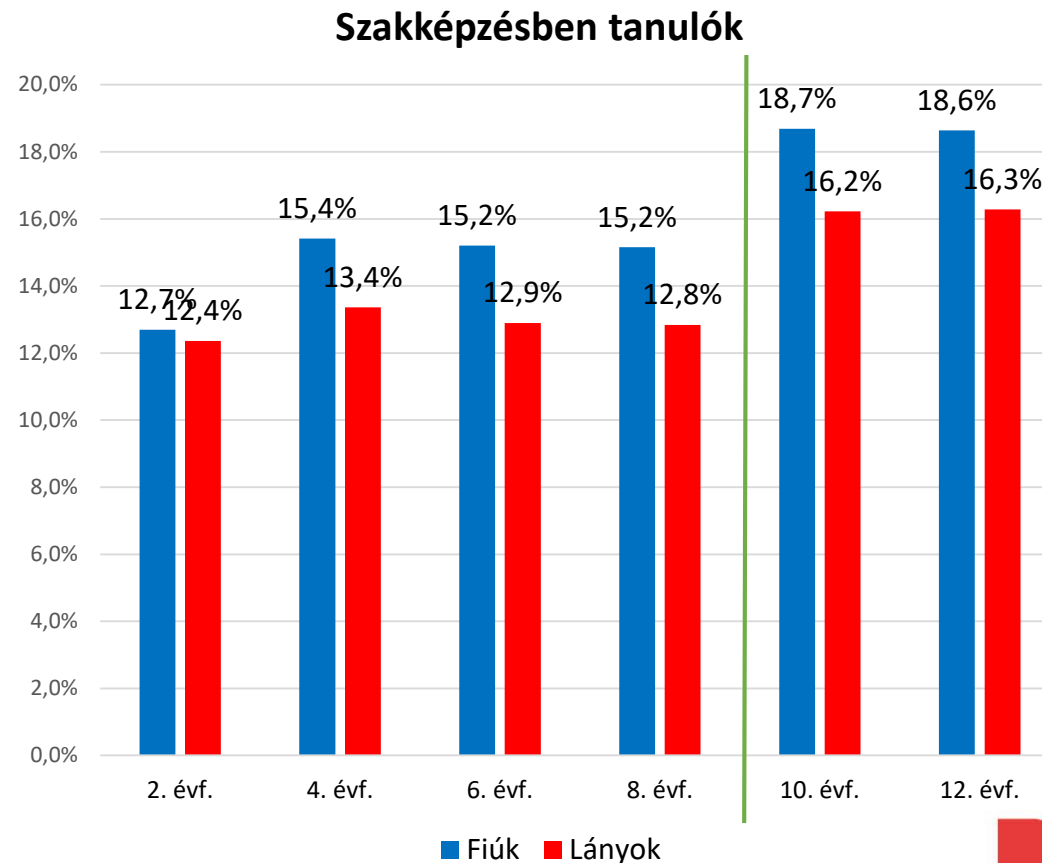
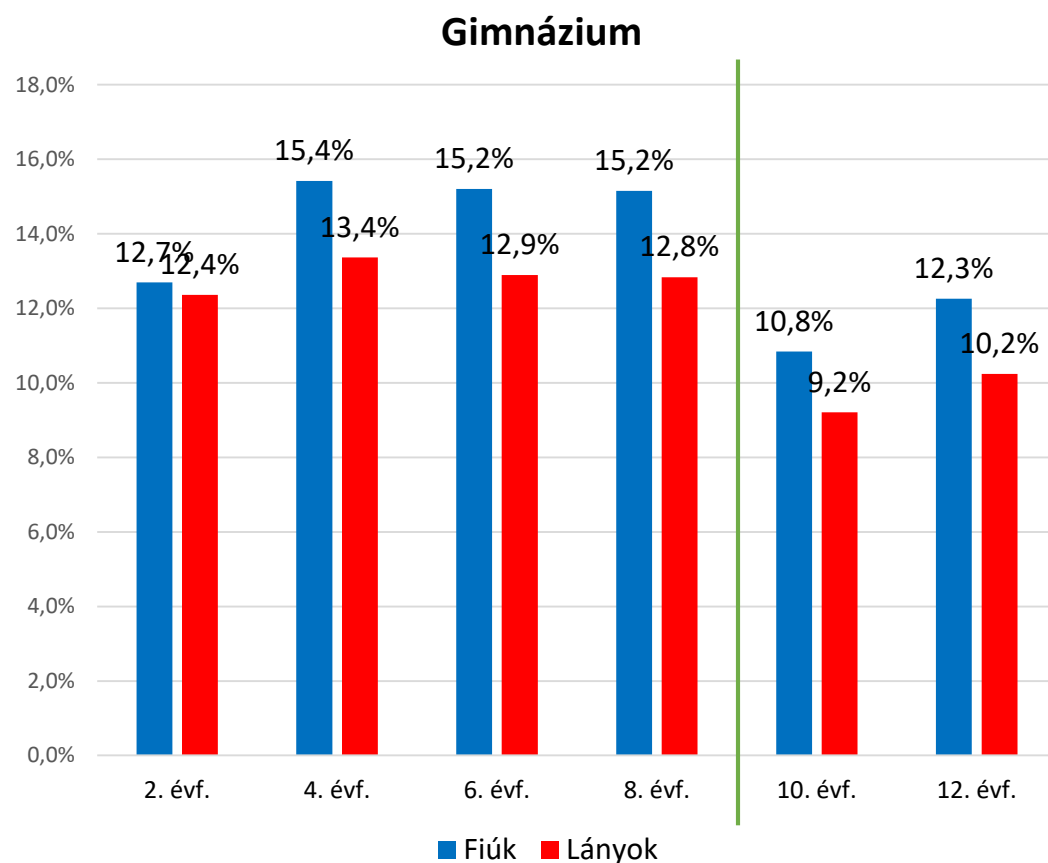
A szakképzésben résztvevő középiskolások egészség mutatói, melyek rosszabbak a gimnáziumban tanulókénál, 2021/22. tanév

Az iskolai teljesítmény sajátos zavarai alakulása a gimnáziumban és a szakképzésben tanulóknál index évfolyamonként nemek szerint, 2021/22.

Az elhízás alakulása a gimnáziumban és a szakképzésben tanulóknál index évfolyamonként nemek szerint, 2021/22.

A szakképzésben résztvevő középiskolások egészség mutatói, összefoglaló

- Kevesebb: Látászavar, gerincferdülés, allergiás nátha, glutén-tejcukor és egyéb ételintoleranciák, allergiás bőrgyulladás (fele-harmada a gimnáziumi kortársaknál)
- Jóval több tanulóval, életvitellel kapcsolatos probléma:
 - 10-szer annyi iskolai teljesítmény sajátos zavarai
 - 4,5-szer annyi magatartási és emocionális zavarok
- Több elhízás, tartási rendellenesség, magasvérnyomás-betegség, kóros soványság
- Több olyan tanuló van közöttük, akinek olyan egészségmutatója rosszabb, amely felnőtt életére nagyobb egészségkockázatot jelent.

Mit értünk egészség alatt?

Az egészség fogalma :

„Az **egészség** a teljes testi, lelki és szociális jóllét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”.

Az egészség dimenziói:

- **biológiai egészség:** a szervezetünk megfelelő működése,
- **lelki egészség:** személyes világnézetünk, magatartásbeli alapelveink, illetve a tudat nyugalmanak és az önmagunkkal szembeni békének a jele,
- **mentális egészség:** a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség,
- **emocionális egészség:** az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége,
- **szociális egészség:** másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége.

WHO 1948

Jobb vagy rosszabb a szakképzésben résztvevő középiskolások egészségi állapota a gimnáziumban tanulókéénál?

Van mérhető adat, információ:

- **biológiai egészség:** a szervezetünk megfelelő működése,
- **mentális egészség:** a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség,

Nincs mérhető adat, információ:

- **lelki egészség:** személyes világnézetünk, magatartásbeli alapelveink, illetve a tudat nyugalmanak és az önmagunkkal szembeni békének a jele,
- **emocionális egészség:** az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége,
- **szociális egészség:** másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége.

Számos mutatóban rosszabbak, de van, amiben jobbak.

Sok dimenzióról pedig nem tudjuk, hogy milyenek.

Más figyelmet és más/több egészségfejlesztést igényelnek!

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!

erdei.virag@nnk.gov.hu